

prima instanță, Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani
judecător: M. Chilari
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți
judecători: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz

dosarul nr. 2rc-909/2017
2rc-9/2018

DECIZIE

17 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Kanadas” Societate
cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gospodăria
Țărănească „Blaj Ion” împotriva Întreprinderii Mixte „Kanadas” Societate cu
Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017, prin care
s-a respins cererea Întreprinderii Mixte „Kanadas” Societate cu Răspundere
Limitată privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a acordat termen pentru
înlăturarea neajunsurilor,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2016, GȚ „Blaj Ion” s-a adresat în instanță cu cerere de
chemare în judecată împotriva ÎM „Kanadas” SRL cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani din 18 august 2017 s-a
admis integral acțiunea GȚ „Blaj Ion”.

S-a încasat de la ÎM „Kanadas” SRL în beneficiul GȚ „Blaj Ion” datoria în
sumă de 195 800 lei.

S-a încasat de la ÎM „Kanadas” SRL în beneficiul statului taxa de stat în
mărime de 5 874 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 septembrie 2017, ÎM
„Kanadas” SRL a depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017 s-a respins
cererea ÎM „Kanadas” SRL privind scutirea de la plata taxei de stat. și s-a acordat
termen pentru înlăturarea neajunsurilor, anexarea dovezii de achitare a taxei de
stat în sumă de 4 405,50 lei, până la 05 decembrie 2017, ora 09:00.

La 04 decembrie 2017, ÎM „Kanadas” SRL a declarat recurs împotriva
încheierii Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017, solicitând casarea acesteia
cu pronunțarea unei noi hotărâri de scutire de la plata taxei de stat la depunerea
apelului.

În susținerea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu a reținut argumentele apelantului prin care a indicat că întreprinderea nu dispune de mijloace financiare și nu a ținut cont de probele prezentate în acest sens, care confirmă existența datoriilor întreprinderii.

Susține recurentul că, în speță prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat îi este încălcat dreptul de acces liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat de ÎM „Kanadas” SRL la 04 decembrie 2017, împotriva încheierii instanței de apel din 07 noiembrie 2017, ca fiind depus în termen, în cazul în care a recepționat încheierea la 29 noiembrie 2017 (f.d. 103).

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei cert denotă că, la 22 septembrie 2016, GȚ „Blaj Ion” s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Kanadas” SRL cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani din 18 august 2017 s-a admis integral acțiunea GȚ „Blaj Ion”.

S-a încasat de la ÎM „Kanadas” SRL în beneficiul GȚ „Blaj Ion” datoria în sumă de 195 800 lei.

S-a încasat de la ÎM „Kanadas” SRL în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5 874 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 septembrie 2017, ÎM „Kanadas” SRL a depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017 s-a respins cererea ÎM „Kanadas” SRL privind scutirea de la plata taxei de stat. și s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor, anexarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 4 405,50 lei, până la 05 decembrie 2017, ora 09:00.

Pentru a soluționa astfel, instanța de apel a reținut că temei pentru scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel servește situația materială grea a apelantului care nu-i permite achitarea taxei, și această stare materială precară urmează a fi dovedită de către acesta prin probe concludente și pertinente prezentate instanței la înaintarea cererii de apel, fapt care însă nu a fost respectat

de apelant, care nu a prezentat nici o probă pertinentă în susținerea cererii de scutire.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin urmare, deoarece ÎM „Kanadas” SRL a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe fără a anexa dovada de plată a taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție califică încheierea Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017 ca fiind legală și întemeiată.

Totodată, instanța de recurs remarcă că, ÎM „Kanadas” SRL prin cererea de apel a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul situației materiale precare.

Colegiul relevă că, în susținerea pretenției de scutire de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel, ÎM „Kanadas” SRL a invocat starea materială precară, în susținerea căreia s-a referit la Actul de verificare reciprocă din 31 octombrie 2017 dintre BC „Moldindconbank” SA și SRL „Helidoni-Exim”, potrivit căruia ultima are datorii la contractul de credit, ÎM „Kanadas” SRL având calitate de fidejutor, fără a anexa și alte probe concludente în acest sens, care ar confirma lipsa mijloacelor financiare la conturi sau lipsa bunurilor.

Or, în conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Colegiul remarcă că, situația materială precară urmează a fi determinată din cumulul de informații și probe prezentate în acest sens, pe când ÎM „Kanadas” SRL în susținerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu a făcut dovada lipsei mijloacelor financiare, fapt ce justifică soluția instanței de apel privind respingerea cererii de scutire de plata taxei de stat.

Astfel, o concluzie obiectivă a situației materiale precare, nu poate fi luată în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la instituțiile financiare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate, și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil, în cazul în care doar Actul de verificare reciprocă din 31 octombrie 2017 dintre BC „Moldindconbank” SA și SRL „Helidoni-Exim”, potrivit căruia ultima are datorii la contractul de credit, ÎM „Kanadas” SRL având calitate de fidejutor nu poate fi calificat ca probă pertinentă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului.

Mai mult ca atât, Colegiul consideră necesar a reitera și prevederile art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, conform căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezilor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, și respectiv nu s-a dat curs cererii de apel.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanie, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Kanadas” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gospodăria Țărănească „Blaj Ion” împotriva Întreprinderii Mixte „Kanadas” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat